

**AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU
ZAPLANOWANE NA 2025 ROK**

Powiatowy Urząd Pracy

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na rok 2025	5
Podsumowanie	11

WPROWADZENIE

Powiat Nowotomyski, położony w zachodniej części województwa wielkopolskiego, to jeden z większych powiatów w regionie. Składa się z sześciu gmin: Kuślin, Lwówek, Opalenica, Miedzichowo, Zbąszyń oraz Nowy Tomyśl. Powiat obejmuje powierzchnię 1 014 km², a liczba jego mieszkańców wynosi ponad 75 tysięcy osób. Jest to obszar o strategicznej lokalizacji, który posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Bliskość autostrad oraz dostęp do międzynarodowego lotniska Poznań-Ławica stanowi kluczowy atut, który przyciąga inwestycje i sprzyja rozwojowi gospodarczemu regionu. Dzięki tym udogodnieniom powiat ma duży potencjał, zarówno dla przedsiębiorców, jak i mieszkańców, tworząc korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Rok 2024 przyniósł pozytywne tendencje na rynku pracy w powiecie Nowotomyskim. Stopa bezrobocia wyniosła 2,2%, co uplasowało powiat na 5. miejscu w województwie. W porównaniu do roku 2023, sytuacja uległa poprawie, a liczba osób bezrobotnych w powiecie znacząco spadła.

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomyślu w ramach panelu ekspertów kontynuował realizację badania „Barometr zawodów”, które od 2015 roku pozwala na śledzenie zapotrzebowania na konkretne zawody. Dzięki tym badaniom możliwe jest lepsze dopasowanie działań w zakresie aktywizacji zawodowej do potrzeb rynku pracy.

Mimo pozytywnych tendencji na rynku pracy, przedsiębiorcy w powiecie Nowotomyskim w 2024 roku nadal borykali się z pewnymi trudnościami. Wzrost kosztów prowadzenia działalności, szczególnie związany z rosnącymi cenami energii, paliw oraz kosztami zatrudnienia, był jednym z głównych wyzwań, które wskazywało wielu pracodawców. Dodatkowo, przedsiębiorcy zauważyli niewielki lub brak wpływu wojny na Ukrainie na sytuację na rynku pracy w powiecie. Niemniej jednak, pojawiły się pewne trudności związane z napływem i odpływem pracowników z Ukrainy, co stanowiło kwestię do dalszego monitorowania.

Pomimo tych trudności, przedsiębiorcy w powiecie wykazywali dużą ostrożność w podejmowaniu decyzji o inwestycjach w zatrudnienie. Popyt na pracowników w 2024 roku był na poziomie zrównoważonym, podobnie jak w roku 2023. Niemniej jednak, nadal istniał deficyt w niektórych branżach, szczególnie w logistyce, budownictwie, służbie zdrowia oraz szkolnictwie. W tych sektorach nadal odczuwalny był brak wykwalifikowanej kadry.

Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy obejmuje wiele aspektów, między innymi rejestracja ofert pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy czy korzystanie ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Pracodawcy angażują się również w inne działania wspierające rozwój rynku pracy, takie jak składanie wniosków o doposażenia do stanowisk pracy, uczestnictwo w programach aktywizacyjnych czy organizowanie staży i prac interwencyjnych. Zauważalny jest także wzrost liczby wniosków dotyczących pozyskiwania pracowników z Ukrainy, co świadczy o ich dążeniu do wypełnienia luki kadrowej w branżach wymagających specjalistów.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej w roku 2024 prowadzone były w formie usług rynku pracy (szkolenia, dofinansowanie studiów podyplomowych, pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe) oraz instrumentów rynku pracy (staży, prac interwencyjnych, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i refundacji wyposażenia nowego stanowiska pracy, Prac Społecznie Użytecznych, bonów zasiedleniowych).

Działania aktywizacyjne prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomyszu w 2024 roku finansowane były ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU NA 2025 ROK

Formy pomocy, które cieszą się dużym zainteresowaniem i są najczęściej realizowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Tomysłu, obejmują:

STAŻE

Staże stanowią najpopularniejszą formę aktywizacji osób bezrobotnych w Wielkopolsce, szczególnie wykorzystywaną przez młode osoby wkraczające na rynek pracy. Dzięki tej formie wsparcia mają one możliwość zdobycia cennego doświadczenia zawodowego. Staże stanowią także doskonałą okazję dla osób dojrzałych, które przez dłuższy czas były poza rynkiem pracy, umożliwiając im łatwiejszy powrót do aktywności zawodowej. Osoby długotrwale bezrobotne mogą również uzupełnić swoje dotychczasowe doświadczenie zawodowe. Czas trwania stażu wynosi od 3 do 6 miesięcy w przypadku programów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, a od 3 do 12 miesięcy, gdy staż jest organizowany z wykorzystaniem Funduszu Pracy.

DOTACJE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zgodnie z art. 46 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Starosta może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku, gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 4- krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3- krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

REFUNDACJA KOSZTÓW WYPOSAŻENIA I DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY

Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy to aktywna forma przeciwdziałania bezrobociu adresowana do przedsiębiorstw i pracodawców, którzy zatrudnią na nowo utworzonym, lub doposażonym stanowisku pracy osobę bezrobotną skierowaną

przez PUP. Warunkiem bezzwrotności tej formy pomocy jest utrzymanie stanowiska pracy przez okres 24 miesięcy.

ROBOTY PUBLICZNE

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązywania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60 % minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy lub 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie skierowanej do wykonywania prac społecznie użytecznych związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Pracodawca starający się o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego musi wnieść wkład własny w wysokości 20% kosztów, zaś 80% kosztów kształcenia ustawicznego sfinansuje KFS. W przypadku mikroprzedsiębiorstwa, tj. pracodawcy zatrudniającego do 10 osób, ze środków KFS można sfinansować 100% kosztów kształcenia ustawicznego. Jednak całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

SZKOLENIA

Celem szkoleń organizowanych przez PUP w Nowym Tomyślu jest nabycie, aktualizacja lub uzupełnienie kwalifikacji osób bezrobotnych w drodze kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Szkolenia organizowane są dwóch formach – jako szkolenia grupowe lub indywidualne, będące odpowiedzią na konkretne zapotrzebowanie osoby bezrobotnej.

BON ZASIEDLENIOWY

Starosta (PUP) na wniosek osoby bezrobotnej do 30. roku życia może przyznać jej bon na zasiedlenie w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, jeżeli:

- za ich wykonywanie wnioskodawca będzie osiągać wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia oraz z tego tytułu będzie on podlegać ubezpieczeniom społecznym;
- odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której zamieszka wnioskodawca w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- wnioskodawca będzie pozostawać w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Bon na zasiedlenie zostanie przyznany w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 2-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

BON STAŻOWY

Starosta (PUP) na wniosek osoby bezrobotnej do 30. roku życia może przyznać jej bon **stażowy** stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u wskazanego przez bezrobotnego pracodawcy na **okres 6 miesięcy**, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy.

Pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres 6 miesięcy, urząd wypłaca premię, która podlega waloryzacji i wynosi obecnie 1604,50 zł.

Premia stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności **pomocy de minimis**. W ramach bonu stażowego urząd finansuje m.in.: koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych w formie wpłaty na konto wykonawcy badania oraz zwrot kosztów dojazdu na staż stażyście w formie ryczałtu.

Pracodawca w celu zorganizowania stażu z bonem stażowym musi złożyć wniosek o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu w ramach bonu stażowego razem z wypełnionym bonem stażowym, który otrzymuje wcześniej od bezrobotnego.

BON SZKOLENIOWY

Starosta (PUP) na wniosek osoby bezrobotnej do 30 roku życia może przyznać jej bon szkoleniowy, który gwarantuje jej skierowanie na wybrane szkolenie wraz z opłaceniem kosztów ponoszonych w związku z podjęciem szkolenia.

Przed decyzją o przyznaniu bonu młody bezrobotny musi znaleźć pracodawcę chętnego do zatrudnienia go po odbytym szkoleniu lub w inny sposób wykazać, że szkolenie zwiększy szansę na podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Termin ważności bonu szkoleniowego określa starosta.

W ramach bonu szkoleniowego starosta (PUP) finansuje bezrobotnemu **do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia**, obowiązującego w dniu przyznania bonu szkoleniowego, koszty:

- **jednego lub kilku szkoleń**, w tym koszty kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe – w formie wpłaty na konto instytucji szkoleniowej;
- niezbędnych **badania lekarskich** lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania;
- **przejazdu** na szkolenia – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - do 150 zł – w przypadku szkolenia trwającego do 150 godzin,
 - powyżej 150 zł do 200 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin;
- **zakwaterowania**, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania – w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu w wysokości:
 - do 550 zł – w przypadku szkolenia trwającego poniżej 75 godzin,
 - powyżej 550 zł do 1100 zł – w przypadku szkolenia trwającego od 75 do 150 godzin,
 - powyżej 1100 zł do 1500 zł – w przypadku szkolenia trwającego ponad 150 godzin.

PRACE INTERWENCYJNE

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego lub skierowanego bezrobotnego opiekuna osoby niepełnosprawnej przez pracodawcę zawsze na podstawie umowy o pracę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy.

Prace interwencyjne można zorganizować na dowolnym stanowisku pracy, zarówno w przypadku pracy fizycznej jak też umysłowej.

Prace interwencyjne, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Tomysłu w roku 2024 realizowane będą przez okres 7 m-cy (4 miesiące z refundacją + 3 miesiące zatrudnienia po zakończeniu refundacji. Nie wywiązanie się z tego warunku umowy lub naruszenie innych jej warunków powoduje obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od całości uzyskanej pomocy od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

DOFINANSOWANIE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Urząd pracy może sfinansować osobie bezrobotnej do 100% kosztów studiów podyplomowych, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia. Za okres uczestnictwa w zajęciach przewidzianych programem studiów osoba bezrobotna otrzymuje także stypendium w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy jest także ubezpieczana od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku ze studiami podyplomowymi oraz w drodze do miejsca studiów i z powrotem.

DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA ZA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNEGO W WIEKU 50+

Celem zachęcenie pracodawców do zatrudniania bezrobotnych w wieku 50+ jest dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia. Dofinansowanie może otrzymać pracodawca albo przedsiębiorca.

Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnego w wieku 50 lat i więcej skierowanego przez urząd pracy przysługuje przez okres:

12 miesięcy w przypadku bezrobotnych w wieku 50 lat - 60 lat,

24 miesięcy w przypadku bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat.

Wysokość dofinansowania wynosi maksymalnie do 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.

Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego po zakończeniu dofinansowania przez okres równy co najmniej połowie okresu dofinansowania, tj.:

- przez okres 6 miesięcy w przypadku 12-miesięcznego dofinansowania wynagrodzenia osób w wieku 50-60 lat;
- przez okres 12 miesięcy w przypadku 24-miesięcznego dofinansowania wynagrodzenia osób w wieku powyżej 60 lat.

Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia jest udzielane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

PODSUMOWANIE

W roku 2024 pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomysłu aktywnie uczestniczyli w realizacji usług i instrumentów rynku pracy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Dodatkowo, zajmowali się obsługą legalizacji zatrudnienia cudzoziemców.

W 2024 roku urząd pracy kontynuował realizację 1,5 rocznego projektu pilotażowego pod nazwą „Profesjonalne doradztwo gwarantem sukcesu w karierze zawodowej”, na który pozyskał w 2023 roku środki z rezerwy Funduszu Pracy. W ramach środków z pilotażu w 2024 roku prowadzono Punkt informacyjno-doradczy dla młodzieży oraz zorganizowano 12 innowacyjnych staży dla osób między 18 a 30 rokiem życia. 9 osób w trakcie stażu korzystało z dofinansowania w formie ryczałtu do przejazdów do i z miejsca odbywania stażu. Część osób (13 osób) biorących udział w stażach finansowanych ze środków projektu pilotażowego w latach 2023-2024 po zakończeniu stażu i podjęciu zatrudnienia uzyskała jednorazowe dofinansowanie w postaci bonu aktywizacyjnego w wysokości 1 000,00zł. Dodatkowo jedna osoba do 30 roku życia skorzystała z dofinansowania w formie ryczałtu do kosztów dojazdu do i z miejsca pracy, po podjęciu zatrudnienia z własnej inicjatywy, finansowanego ze środków projektu pilotażowego.

Obecnie przed urzędem pracy stoją kolejne wyzwania związane z dostosowaniem swojej oferty do zmian na rynku pracy związanych głównie z kompetencjami cyfrowymi, zmianami demograficznymi (starzenie się społeczeństwa) oraz niedostosowaniem kwalifikacji osób rejestrujących się na bezrobociu do potrzeb nowoczesnej gospodarki rynkowej. Pomimo pozytywnych trendów w gospodarce (wzrost PKB za 2024 rok – według wstępnych szacunków GUS wyniósł 2,9% w stosunku do 0,1% na koniec 2023 roku) nadal obserwowana jest wysoka inflacja oscylująca koło 5% tj. o około 2,5% powyżej celu inflacyjnego NBP. Inflacja w 2025 roku najprawdopodobniej utrzyma się na poziomie 4-5%, a spadać ma w kolejnych latach. Wysokie są ceny energii i paliw co wpływa na koszty prowadzenia działalności przez przedsiębiorców, a ciągła zmiana przepisów związanych z prowadzeniem działalności wpływa na niepewność co do przyszłości ich biznesu. Czynniki te powodują, że przedsiębiorcy ograniczają swoje plany inwestycyjne, w tym związane z zatrudnianiem pracowników. Ponadto trwają prace

legislacyjne nad wprowadzeniem w 2025 roku nowej ustawy dotyczącej rynku pracy i instytucji rynku pracy. Ustawa ta ma dostosować funkcjonowanie instytucji rynku pracy, w tym urzędów pracy, do realiów współczesnego rynku pracy. Dodatkowo nowa ustawa wprowadzi cyfryzację usług świadczonych osobom bezrobotnym co stanowić będzie duże wyzwanie dla urzędów pracy.

W 2025 roku Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomysłu zmierzy się z powyższymi wyzwaniami, jednak dzięki odpowiednim środkom budżetowym na aktywizację, będzie wspierał potrzeby zatrudnieniowe pracodawców, pomagając w łagodzeniu trudności związanych z funkcjonowaniem w obecnych warunkach gospodarczych.

DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Nowym Tomysłu
mgr Bogumiła Sprywa